

marjetica je vse napade uspešno odbila. Da ta prizor pod vrhom Stola gotovo ni bil prav običajen, pa sem spoznal doma ob pregledovanju obeh domačih ornitoloških atlasov. Iz Atlasa gnezdičk sem zvedel, da planinski ščinkavec gnezdi le v Julijcih, da je redek in da v dvanaajstih letih ni bil v društveni reviji objavljen niti en sam prispevek o tej vrsti. Tudi po Zimskem atlasu gnezdičk so vse lokalitete v Julijcih, izjema je en osebek, opazovan pod Kamniškim sedlom. Omemba "kamniško-savinjske" populacije se najbrž navezuje na ta osebek, če ne morda na kaka druga opazovanja iz nezimskega časa ali pa z avstrijske strani? Če ta populacija obstoji, potem pojavljanje v višjih legah Karavank, ki premoščajo prostor proti Julijcem, ni posebno presenetljivo. *Martin Košir, Linhartova 68, 1000 Ljubljana*

Zanimivosti od koder koli: Ratitovec

Interesting observations from elsewhere: Ratitovec

Letos sem se večkrat pridružil izletnikom, ki se ob delovnikih bolj posamično, ob vikendih pa prav trumoma zgrinjajo na ta skrajno jugovzhodno ležeči vrh Julijcev. Ratitovec sem vzel na piko zaradi navadnega kupčarja, ki sem ga srečal v bližini kočice avgusta 1996 (Acroc.75/76). Njegovo (neuspešno) iskanje pa je bilo letos polno presenečenj in nepredvidljivih obratov.

25.junija 1997 sem izbral pot čez Povden. Nekje na 1500 metrih n.v., ko se pot vzpne iznad gozda med skalovje, do kočice pa ni več daleč, sem sedel na skalo ob pot, mimo mene se je vila kolona izletnikov, in z daljnogledom pogledal po skalnih rogljih, ki prebadajo trate na strmem pobočju Altemavra. Že kar takoj sem ostrmel - na vrhu skalne gmote sem zagledal nejasno oranžno pikico, na njej pa še manjšo, še bolj zabrisano modro sivo

pikico. Glej ga, slegur, ki se je nastavil sončnim žarkom, ki so pravkar, čeprav je bilo že sredi dopoldneva, prisijali na to stran. On pa, kot bi na sebi začutil moj pogled, se ni pustil dolgo opazovati. Razmišljal sem že, v katero kategorijo prikazni naj ga uvrstim, kneza izpod Altemavra, ob stran kateri neverjetni ptici, ki sem jo uzrl le za hip. A že čez pol ure sva se srečala prav iz oči v oči. Ob njem je bila tudi samica. Par sem ponovno videl 1.julija blizu kočice.

25.junija je na tratih blizu kočice gnezdilo gotovo prek 10 parov vriskaric. Samci so se šopirili skoraj na vsaki izpostavljeni skali. Ena od samic, posedala je po okoljnih skalah s polnim kljunom gosenic, je bila prav nenavadna. Del kljuna je bil rumen, rumene so bile tudi noge, ponekod pa jo je prekrivalo razmršeno belo perje, kot bi bilo tu in tam nalepljeno na normalno sivo perje.

Tega dne sem se vračal proti Prtovču prek Razorja. Na višini okoli 1400 m sem iz smeri melišča pod Kosmatim vrhom zaslišal kratek napev domnevnega skalnega strnada. Ta možnost me je prav razvnela, saj gnezdenje te vrste na Ratitovcu še ni bilo ugotovljeno. Zato sem se vrnil na isto mesto še 27.in 28.junija, kljub meglenemu in deževnemu vremenu. Petje je, tako kot prvi dan, prihajalo iz zelene oaze na bližnjem melišču - sestavljali so jo ruševje, razno grmičevje in nekaj slabotnih smrek. Pri počasnem predvajanju posnetka pa sem prišel do presenetljivega zaključka - bil je dolgoprsti plezavček *Certhia familiaris*! To odkritje me ni razočaralo, prav nasprotno, doslej sem namreč srečaval le kratkoprste plezavčke.

Ker sem imel pri prvih treh izletih na Ratitovec vedno smolo z vremenom, sem se odpravil iskat navadnega kupčarja še 1.julija. Tudi ta dan je bil meglen, več sreče pa sem imel s pticami. Na tistem mestu, kjer sem 25.junija prvič zagledal slegurja, sem se spet ustavil in s tem vznemiril par skalnih strnadov, ki me je začel obletavati in se pri tem tudi oglašal. Samec je imel v kljunu nekaj gosenic. Če ne pod Kosmatim vrhom, so pa tu, pod Gladkim vrhom! Najprej slegur, potem skalni strnad, 20.julija na Stolu planinski ščinkavci - kot bi obilica dežja v zadnjih

mesecih potisnila gorske vrste iz zahodnih predelov Slovenije bolj proti vzhodu, kjer je le nekaj manj dežja. S tega vidika bi bilo zanimivo čez čas analizirati še druga letošnja opazovanja, ki se bodo zbrala na društvu.

Med 25. junijem in 1. julijem sem našel še naslednje zanimive vrste: rumenoglavca in rdečeglavega kraljička na višini okoli 1200 m v smrekovem gozdu ob poti Prtovč - Razor in Prtovč - Povden; sivo pevko na višini okoli 1400 m, prav tako ob obeh poteh; vrtno penico v mladem smrečju ob poti Prtovč - Razor. 27. julija sem odkril komatarja med ruševjem ob poti na Altemaver, 10. avgusta 1997 pa krekovta pri Vratcih. *Martin Košir, Linhartova 68, 1000 Ljubljana*

Nove knjige New Books

Simon Harrap in David Quinn TITS, NUTHATCHES & TREECREEPERS Helm Identification Guides, 464 strani, 36 barvnih listov z risbami, Cristopher Helm, London 1996

Zame kupovanje Helmovih priročnikov niti ni več stvar logičnega razmisleka, ampak sem jih začel preprosto zbirati. Seveda mi včasih malo zmanjka sape, saj knjige niso poceni (ta stane približno 7000 tolarjev), a so vendarle vredne vsakega penija. Knjiga je tudi zelo lepo oblikovana, platnice so po mojem mnenju med najlepšimi na ptičarskih knjigah.

Sinice, brglezi in plezalčki so menda med najbolj opazovanimi in preučevanimi ptiči zmernega pasu severne poloble. Poznajo jih tudi tisti, ki drugače ne ločijo kmečke in mestne lastovke. Zato ni nič nenavadnega, da je na primer bilo objavljenih prek 700 člankov samo o veliki sinici v obdobju 1979-1993. Del tega znanja v zgoščeni obliki prinaša tudi ta knjiga.

Obravnavanih je čisto vseh 110 svetovnih vrst sinic (Paridae, Remizidae, Aegit-

halidae), brglezov in plezalčkov. Narisane so v standardni kvalifeti na 36 listih, še bolj pomembno pa je, da je predstavljena tudi večina podvrst. Pri vsaki vrsti je dodan barvni zemljevid svetovne razširjenosti in v drugem delu tudi izčrpn opis, ki se ne omejuje le na identifikacijo in obsega tudi ključne reference. Vas zanima, kako na terenu ločiti oba plezalčka? Temeljit odgovor najdete na strani 190, že prej pa vas čaka prijazno opozorilo ob ilustraciji: "a very tough identification problem". To je razveseljivo, saj se standardni priročniki temu problemu večkrat izognejo.

Knjiga je sicer rahlo, a ne pretirano evropocentrična, vendar še vedno zadosti kozmopolitska. Tako je nekaj evropskim vrstam namenjeno več prostora in opisanih je več podvrst, vendar je to za nas kvečjemu pozitivno. Velika sinica je na primer predstavljena v dvajsetih različnih perjih. Knjigo sem preskusil tudi kot pomirjujoče večerno branje in - deluje. Pikolovcem in resnobnim recenzentom prepuščam pomanjkljivosti, vsekakor pa priporočam vsaj neobvezen pregled, če ne že nakup.

Primož Kmecl

Dale A. Zimmermann, Donald A. Turner in David J. Pearson BIRDS OF KENYA AND NORTHERN TANZANIA Helm Identification Guides, 740 strani, 124 strani z risbami, Cristopher Helm, London 1996

Knjiga obravnava 1114 vrst ptičev, skoraj vse, ki jih lahko najdemo na območju Kenije in severne Tanzanije. Pravzaprav pa je območje, ki ga pokriva, veliko večje, saj obsega 90% vrst Tanzanije, 85% Ugande in večino vrst južne Etiopije, Somaliije in Sudana. Po številu ptičjih vrst prekaša v Afriki Kenijo le štirikrat večji Zaire. Letno tukaj odkrijejo več vrst, ki so nove za znanost. V knjigi najdemo 124 barvnih strani z ilustracijami in številne črno-bele risbe, v besedilu pa so podrobnosti o določevanju, oglašanju, navadah in razširjenosti, za 1058 vrst pa je podan tudi natančen črno-bel zemljevid razširjenosti na območju.

Kenijski in tanzanijski narodni parki so idealna točka za spoznavanje tropske